

Agro Nyt

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 14 nr. 4

april 2002

NERO OG BUSH

I den engelsktalende verden tror mange, at kejser Nero stod og spillede violin, mens Rom brændte ned omkring ham i år 64 e.Kr. Det gjorde han ikke. Violinen var slet ikke opfundet, og kejseren var på ferie i Antium. Alligevel er det engelske udtryk »fiddle while Rome burns« ikke helt ved siden af. Ordet »fiddle« dækker nemlig også over begrebet »at spille tiden«. Og det var netop, hvad Nero gjorde i de seks dage Rom stod i flammer. Optændt af overbevisningen om sit eget kunstneriske talent var han travlt optaget af at spille teater.

Præsident Georg W. Bush spiller hverken violin eller teater, men han spilder i høj grad tiden, mens Mellemøsten står i flammer. Nøjagtig som ilden sprang fra kvarter til kvarter i det gamle Rom, kan den igangværende militære konflikt brede sig til Libanon, Syrien, Jordan, Egypten, Irak og Iran. Stemningen i Israel og de besatte områder er så desperat og spændingerne i hele regionen så store, at konflikten hurtigt kan ekspandere til dimensioner, ingen af os kan overskue. Og ifølge den amerikanske regerings seneste rapport til kongressen om fremtidens brug af atomvåben er det »utænkelige« ikke længere helt så utænkeligt, som de fleste af os gik og troede det var.

Der er fristende at trække flere paralleller mellem vore dages Washington og Rom i årene 37 til 68 e.Kr. Den gysende mangel på kontakt til virkeligheden, som de gamle kilder tilskriver kejser Nero og hans regimente, er desværre let genkendeligt hos nutidens amerikanske administration. Det har fået den demokratiske præsidentkandidat Lyndon LaRouche til at konstruere et nyt tillægsord for mere præcist at kunne beskrive det adfærdsmønster, som præsident Bush, vicepræsident Dick Cheney, forsvarsminister Donald Rumsfeld og viceforsvarsminister Paul D. Wolfowitz lægger for dagen. »Neroisk« blev det til, og i ordbogen kunne der stå: »Selvdestruktiv og virkelighedsfjern politisk adfærd«.

Men LaRouche understreger samtidig, at det er vigtigt for omverdenen at forstå, der er stadig findes væsentlige politiske forskelle mellem det gamle Rom og vore dages USA. Først og fremmest arven fra Den amerikanske Revolution. Den politiske og kulturelle tradition repræsenteret ved præsidenterne Abraham Lincoln og Franklin D. Roosevelt.

Dette USA er under belejring og angreb fra en politisk fraktion, hvis intellektuelle bannerførere hedder Samuel Huntington, Zbigniew Brzezinski og Henry Kissinger. Deres mål er et »amerikansk imperium« med Rom som forbillede. Deres middel hedder »civilisationernes sammenstød«. Og de har deres åndsfæller i den nuværende regering. Men de har endnu ikke vundet slaget om Amerika. Det er meget vigtigt at huske.

FRA FREDSPAN TIL KRIG

Den **28. marts** sluttede det arabiske topmøde i **Libanons** hovedstad **Beirut** med en enstemmig opbakning til **Saudi-Arabiens** forslag om en fuld anerkendelse af staten **Israel** og en normalisering af alle relationer, til gengæld for en israelsk tilbagetrækning til grænserne fra **1967** og oprettelsen af en palæstinensisk stat på **Vestbredden** og i **Gaza-striben**. Det var det mest omfattende fredsudspil fra den arabiske verden siden Israels oprettelse i **1948**.

Senere samme dag dræbte en selvmordsbombe **22** mennesker og sårede over **100** foran **Park Hotel** i den israelske havneby **Netanya**, og i stedet for et israelsk svar på det arabiske fredsudspil fra Beirut rullede flere hundrede kampvogne ledsaget af tusinder af israelske kampstyrker ind i de palæstinensiske områder på Vestbredden tidligt fredag morgen. Officielt var det en reaktion på bomben i Netanya, men allerede den **25. marts** advarede den amerikanske avis *The Washington Post* om, at en israelsk storoffensiv var under opsejling. Ifølge israelske kilder, som *Agro-Nyt's* samarbejdspartner *Executive Intelligence Review* har talt med, blev både **Egyptens** præsident **Hosni Mubarak** og **Jordans kong Abdullah** advaret om den forestående offensiv. Det var årsagen til, at de ikke deltog i topmødet i Beirut, og det var også årsagen til, at de rådede palæstinenserens leder, **Yassir Arafat**, til ikke at benytte sig af israelernes forsinkede »tilladelse« til at deltage i samme møde. Han ville simpelthen ikke have fået lov til at vende tilbage.

Første mål for det israelske angreb var det palæstinensiske selvstyres hovedkvarter i **Ramallah**. Adskillige bygninger blev jævnet med jorden, og ifølge den britiske avis *The Observer* den **31. marts** blev mindst **fem** tilfangetagne palæstinensere brutalt likvideret med pistolskud til tindingen, mens andre blev brugt som levende skjolde af de fremrykkende israelske styrker. I en grotesk gentagelse af sceneriet fra den israelske invasion af **Libanon** i **1982** blev Yassir Arafat isoleret i et par værelser i ruinerne af det palæstinensiske hovedkvarter. Dengang forhindrede en intervention fra **USA's** præsident **Reagan**, at skydeklare skarp-skytter tog livet af ham. I stedet blev Arafat og **PLO's** lederskab reddet ud af Beirut og sendt i eksil i **Tunesien**. Premierminister **Ariel Sharon** har offentligt erklæret, at han bitterligt har fortrudt, at han ikke gjorde det af med Arafat, da han havde chancen i Beirut (se også *Agro-Nyt*, feb. '02), og indtil videre har en direkte ordre fra præsident **George W.**

Ariel Sharons militære bersærkerang skyldes i høj grad manglende politisk pres fra den amerikanske regering.

Forsiden på den amerikanske avis New York Post den 29. marts illustrerer, hvorfor dette pres indtil videre er udeblevet.

Samme avis fører også an i kravet om et angreb på Irak.

Bush også forhindret ham i at opfylde sit inderste ønske denne gang. Spørgsmålet er dog, hvor længe han kan holde sig i skindet. Den demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** krævede den **29. marts**, at Bush-regeringen åbent tilkendegiver, at USA vil afbryde alle sine forbindelser til Israel, hvis Arafat bliver slået ihjel eller fjernet fra **Palæstina** med magt.

Hvis han ikke kan få Arafats hoved på et fad, ønsker Sharon ham så langt væk som muligt. Som et kynisk svar til adskillige statslederes bekymrede henvendelser angående Arafats ve og vel, sagde Sharon den **2. april** på en pressekonference, at de skam var velkomne til at sende en helikopter efter ham. På den ene betingelse, at han aldrig nogensinde vendte tilbage. Ifølge nyhedsbureauet *Middle East Newsline* den **2. april** har USA's udenrigsminister, **Colin Powell**, diskret forsøgt at finde et eksilhovedkvarter til Arafat. Bureauet citerer unavngivne kilder i den amerikanske administration for at sige, at Powell over påskedagene ringede til adskillige arabiske regeringer for at finde et arabisk land, der var villig til at modtage palæstinenserlederen og hans stab. Noget der med garanti vil skabe et ramaskrig i den lokale befolkning. Alligevel skulle **Marokko** have indvilget i at give Arafat og PLO asyl. Eneste problem er, at Arafat overhovedet ikke har tænkt sig at rejse.

Den **1. april** erklærede den israelske regering områderne omkring Ramallah for krigszone og forment den udenlandske presse adgang. Derfor kan historier om summariske henrettelser, civile der benyttes som levende menneskeskjolde, dusinvis af sårede der forbløder i gaderne, fordi **Den røde Halvmåne** ikke kan få sine ambulancer frem, ikke bekræftes af uafhængige kilder. Chefen for Den røde Halvmåne i **Jerusalem**, **Husan Shakawi**, sagde til den britiske tv-station *BBC*, at organisationen ikke har været i stand til at efterkomme hundrede af desperate nødopkald. Den **2. april** blev danske og andre udenlandske diplomater forhindret i at komme nødstedte udlændinge til undsætning i Ramallah.

I en kronik i *The New York Times* den **30. marts** skrev den tidligere israelske justitsminister **Yossi Beilin**, at mange israelere klammer sig til den forestilling, at den nuværende krigssituation er en direkte udløber af Yassir Arafats afvisning af premierminister **Ehud Baraks** fredsudspil i **Camp David** i **juli 2000**. Så simpel er virkeligheden ikke, mener Beilin. Nok afviste Arafat udspillet, men både han og Barak tilsluttede sig **Clintons** fredspan i **december 2000**, og i **januar 2001** var der sket yderligere fremskridt i de israelsk-palæstinensiske forhandlinger i **Taba**, Egypten. Det var denne fredsproces, Ariel Sharon afbrød, da han blev regeringschef få måneder senere. Sharon var og har altid været modstander af **Oslo-fredsprocessen**, skrev Beilin.

Ifølge *Jerusalem Post* den **2. april** har forsvarsminister **Binyamin Ben-Eliezer** og udenrigsminister **Shimon Peres** beklaget sig til ledelsen i **Arbejderpartiet** over, at premierminister Sharon ikke rådfører sig med eller informerer de øvrige regeringsmedlemmer, inden den israelske hær foretager dramatiske operationer. Alligevel så udenrigsminister Peres sig i stand til at informere pressen om, at den israelske operation i de palæstinensiske områder højst vil vare »to til tre uger«. Få timer senere meddelte premierminister Sharon, at den israelske militæroperation var »uden tidsbegrænsning«.

Mens forsvarsminister Ben-Eliezer og udenrigsminister Peres føler sig udenfor, er der én mand, der, ifølge den

israelske avis *Ha'aretz*, føler sig mere og mere indenfor. Det er general af reserven **Effi Eitam**. Under overskriften »Kære Gud, her er Effi« bragte avisen den **22. marts** et hårrejsende interview med generalen, som Sharon for nylig tilbød en officiel post som forsvarsrådgiver. Ifølge Eitam er tiden inde til at omdanne zionismen fra en politisk til en religiøs bevægelse. Staten Israel er nu oprettet, så næste mål skal være en genrejsning af **Templet** (et mål som Eitam deler med rabiate kristne bevægelser i de amerikanske sydstater, se også *Agro-Nyt aug. '01 og nov. '00 -red.*). Men interviewet drejede sig hovedsageligt om den igangværende konflikt.

Eitam sagde bl.a.: »Jeg vil gerne understrege, at vi efter min mening ikke skal anvende masseødelæggelsesvåben. Men for at undgå en sådan situation er jeg overbevist om, at vi bliver nødt til at besejre Arafat samtidig med **Irak og Iran** i én og samme pakke. De er umulige at tale med, det er umuligt at nå frem til nogen form for forsoning med dem, de må og skal besejres. Der er ingen anden udvej.«

På spørgsmålet om, hvad der skal ske med palæstinerne, sagde Eitam: »Den umiddelbare løsning består af tre elementer. For det første, skal det nuværende lederskab fjernes. For det andet, rykker vi ind i område A (som er under fuld palæstinensisk kontrol) og river den militære terror-kapacitet op med rode. For det tredje, skal det gøres klart, at der aldrig vil blive etableret nogen form for udenlandsk suverænitet vest for **Jordanfloden**. Jeg er ikke sikker på, at der er tid til at organisere det, der skal ske øst for Jordanfloden. Men hvad angår området vest for Jordanfloden, bliver vi nødt til at erklære, at der ikke vil blive etableret nogen anden form for suverænitet, end den der tilhører staten Israel.«

Senere i interviewet blev han bedt om at uddybe sine tanker om et Palæstina. Han svarede bl.a.: »Vi bliver nødt til at fortælle palæstinerne, at hovedlektionen fra Oslo-paradigmet er, at der aldrig vil opstå en anden suveræn stat vest for Jordanfloden. Der bliver ingen deling. Den jødiske civilisations eneste stat i verden behøver et minimum af territorium. Det bliver nødt til at være en rimelig stat. Ikke gigantisk, ikke vanvittig, ikke til **Tigris og Eufrat**. En rimelig stat.«

Ifølge general Eitam skal et Palæstina ligge i Jordan og i **Sinai**, mens Israel overtager Vestbredden og Gaza. De palæstinensere, der således kommer til at bo i et nyt stor-Israel skal ikke flyttes med fysisk magt, men »de vil blive indbyggere uden stemmeret«, og når de får fortalt, at »jeres plads er ikke sammen med os«, så mener generalen, at hovedparten flytter af sig selv.

Den **3. april** udtrykte *The New York Times*' mellemøst-ekspert, **Thomas L. Friedman**, stor frygt for, at Ariel Sharon i virkeligheden med sin militære offensiv er ved at gøre noget i retning af det, general Eitam har beskrevet i det ovenstående. Og hvis det er tilfældet, går det helt galt, mener Friedman. »En skrækkelig katastrofe er under udvikling i **Mellemøsten**. Det **Osama bin Laden** ikke opnåede den **11. september**, er nu ved at blive udløst af den israelsk-palæstinensiske krig på Vestbredden: **Et civilisationernes sammenstød**«.

Friedmann foreslår, at USA og NATO griber militært ind med det formål, at støtte oprettelsen af en palæstinensisk stat. Mens han klandrer de arabiske landes ledere for ikke i tide at have gået imod den palæstinensiske terror og korrup-

tion, så skriver han også: »De andre, der ikke har ønsket at se virkeligheden i øjnene, er de slappe amerikanske jødiske ledere, kristne fundamentalister og neokonservative, som i fællesskab har gjort det umuligt for enhver i den amerikanske regering for alvor at foreslå den israelske bosættelsespolitik bragt til ophør uden at blive beskyldt for at være anti-israelsk. Deres samarbejde har bidraget til forlængelsen af en kolonialistisk israelsk besættelse, der nu truer hele det zionistiske projekt.«

»Så der står vi. Enten går ledere med gode hensigter sammen og erkender, at Israel ikke kan blive i de besatte områder, men heller ikke bare kan pakke sammen og forsvinde uden en amerikansk NATO-styrke, der hjælper palæstinenserne med at bestyre deres stat, eller også vinder Osama – og så vil civilisationernes sammenstød snart komme til en biografi nær dig«.

DR. STRANGELOVE I DET NYE ROM

Under overskriften »Hemmelig plan beskriver det utænkelige« bragte den amerikanske avis *Los Angeles Times* den **10. marts** en opsigtsvækkende artikel af atomvåbeneksperten **William M. Arkin**. Ifølge Arkin indeholdt den seneste rapport om USA's atomvåbenpolitik, kaldet **Nuclear Posture Review**, som **Bush-regeringen** fremlagde for **Kongressen i januar 2002**, en række markante ændringer i forhold til de seneste mange årtiers officielle amerikanske holdning til anvendelse af atomvåben. Under **Den kolde Krig** var atomvåben reserverede til »afskrækkelse« (»deterrence«) overfor andre atommagter. USA forsikrede dengang, at man aldrig ville blive den første til at anvende atomvåben i en væbnet konflikt og heller aldrig ville anvende disse masseødelæggelsesvåben imod lande, der ikke selv besad atomvåben.

Sådan er det tilsyneladende ikke længere. Ifølge den seneste rapport kan Bush-regeringen forestille sig tre situationer, hvor atomvåben vil blive taget i anvendelse: **1)** Som gengældelse for et angreb med atomare, kemiske eller biologiske våben; **2)** imod strategiske mål, der kan modstå angreb med konventionelle våben; og **3)** »overraskende militære udviklinger«.

Den første kategori stemmer nogenlunde overens med tidligere tiders atomvåbenpolitik. Det gør den anden derimod ikke. Den indebærer udviklingen af såkaldte »taktiske atomvåben«, små sprængladninger, der kan tages i anvendelse i en ellers konventionel krig. Sådanne våben har USA ikke i dag, og hvis de skal udvikles, vil det kræve en genoptagelse af de amerikanske atomprøvesprængninger. Det vil med garanti udløse et nyt atomvåbenkapløb.

Den tredje kategori er yderst kontroversiel. Ifølge William Arkin, er det amerikanske forsvarsministerium under dette punkt specifikt blevet pålagt at forberede sig på, at atomvåben kan blive nødvendige i en »fremtidig arabisk-israelsk konflikt«. Og under den efterfølgende internationale debat, som Arkins artikel gav anledning til, blev det også klart, at ledende kredse i den amerikanske regering forestiller sig, at USA kan iværksætte »præventive« atomangreb på lande, man har »under mistanke« for at ville udvikle masseødelæggelsesvåben.

Rapporten udpeger **7** lande, der falder ind under én eller flere af de tre nævnte kategorier: **Irak, Iran, Nordkorea, Libyen, Syrien, Kina og Rusland**. For Ruslands vedkom-

mende understreger rapporten dog, at landet »for tiden« ikke må anses for at være en fjende.

Mens de fleste kommentatorer så William Arkins artikel som et forsøg på at bremse den nye amerikanske atomvåbenpolitik, indtog **Lyndon LaRouche** det modsatte standpunkt. Arkin er seniorforsker ved **Johns Hopkins Universitetets Paul H. Nitze School of Advanced International Studies i Washington D.C.**, hvor **Paul D. Wolfowitz** var fakultetsleder indtil han blev viceforsvarsminister i Bush-regeringen. Arkins lækage af den tophemmelige rapport skal snarere ses som en vel tilrettelagt psykologisk krigsførelse, i bedste dr. Strangelove-stil, mener LaRouche.

Og mens Bush-regeringen således signalerer, at atomvåben indgår i det arsenal, som verdens i forvejen stærkeste militærmagt har tænkt sig at anvende imod potentielle fjender, så vokser den almene opfattelse af, at USA er ved at udvikle sig til et nyt **Romerrige**. Den **31. marts** bragte *The New York Times* hele to artikler, der slog til lyd for, at USA åbent og ærligt erklærer sig, som det det er: Et verdensimperium.

»Alle veje fører til D.C.«, lød overskriften på **Emily Eakins** artikel. Hun fortsatte: »Har du svært ved at få et greb om USA's udenrigspolitik? Så start med at støve din **Livius** af og få den **Anden puniske Krig** pudset op. Eller dyk ned i en god historiebog om **Storbritannien** i det **19. århundrede**, og vær særlig opmærksom på de blændende militære kampagner i **Mellemøsten – Slaget ved Omdurman** eksempelvis eller **Den anden afghanske Krig**.«

»I dag er **Amerika** ikke blot en supermagt eller et magtcentrum, men et fuldt udviklet imperium i romersk eller britisk forstand. Det er i hvert fald, hvad adskillige af landets mest betydningsfulde kommentatorer og lærere er enige om«, skrev Eakin og citerer den konservative kronikør **Charles Krauthammer** for at sige: »Folk kommer nu ud af skabet med ordet »imperium«. Faktum er, at intet land i verdenshistorien har været så dominerende kulturelt, økonomisk, teknologisk og militært siden Romerriget.«

Emilyn Eakin præsenterer efterfølgende en lille buket af de utallige akademikere og skribenter, som i de seneste måneder har fyldt den amerikanske presse med artikler om det nye Romerrige. Der er *The Wall Street Journal's* tema-redaktør **Max Boot**, Johns Hopkins Universitets udenrigspolitiske ekspert **Charles H. Fairbanks**, samt to som *Agro-Nyt's* læsere allerede er blevet præsenteret for: **Paul Kennedy** fra **Harvard Universitet** (se *Agro-Nyt*, feb. '02) og **Robert D. Kaplan** fra tidsskriftet *The Atlantic Monthly* (se *Agro-Nyt*, mar. '02).

Men det er ikke kun **Rom**, det nye amerikanske imperium står på skuldrene af. »Storbritanniens imperialistiske lære« lød overskriften på **Alan Cowells** artikel i samme udgave af *The New York Times*. Han skrev: »Uanset hvilke tanker USA måtte gøre sig, når det slynger imperiets kappe om sine skuldre, må det konstant forholde sig til arven fra den vestlige verdens sidste store imperium, Storbritannien. For det har været overalt, hvor Amerika nu bevæger sig –

forbeholdt avispostkontoret

ikke kun i Mellemøsten, ikke blot i terrorens og blodsudgydelseernes centrum, men også i **Centralasien**, hvor de britiske og russiske imperier spillede det 19. århundredes **Store Spil** i kappestriden om adgangsvejene til det britiske **Indiens** rige sletter.«

Alan Cowell mindede læseren om, at stort set samtlige af verdens brændpunkter i dag er arvegods fra **Det britiske Imperiums** militære eventyr og evindelige politiske rænkespil. Lige fra grænsekonflikterne i områderne omkring **Afghanistan**, **Pakistan** og Indien, til de politiske spændinger i Mellemøsten, der har sin rod i de hemmelige **Sykes-Picot-aftaler fra 1916** og **Balfour-erklæringen i 1917**. Det er også fra Det britiske Imperium, at vi har arvet frygten for **Islam**, mener Cowell, der påpeger, at på sit højdepunkt regerede imperiet over mere end halvdelen af verdens muslimer.

USÆDVANLIGE ØKONOMISKE TILTAG

Selv om referaterne fra møderne i **Den amerikanske Føderalbanks** åbne markedskomité, **FOMC**, først bliver tilgængelige for offentligheden efter fem års hemmeligholdelse, kunne den britiske finansavis *The Financial Times* den **25. marts** beskrive et noget usædvanligt møde i komitéen, der havde fundet sted den **25.-26. januar 2002**.

Ifølge *Financial Times* havde føderalbancens embedsmænd været så bekymrede over krisen i den amerikanske økonomi, at man havde gjort sig tanker om, hvilke »ukonventionelle tiltag« man kunne benytte sig af, hvis føderalbancens dramatiske rentesænkninger ikke var tilstrækkelige til at sætte gang i den økonomiske aktivitet i **USA**. På mindre end ét år havde banken sænket den amerikanske diskonto fra **6,5%** til **1,75%**, det laveste niveau i **40 år**. Alligevel var man hunderød for, at økonomien skulle køre fast i en langvarig deflation, som man har oplevet det i Japan i de seneste **ti år**.

Et af disse »ukonventionelle tiltag« man overvejede, var at opkøbe aktier og obligationer for at pumpe likviditet ind i finanssystemet. Man var enige om, at man i princippet kunne købe hvad som helst: statsgældsbeviser, lokale bankobligationer, guldmineaktier, ja alt. Bare det gav øget likviditet i markedet. *The Financial Times* gjorde i den forbindelse opmærksom på, at føderalbanken i forvejen manipulerer med den korte rente på obligationsmarkedet ved at købe og sælge statsobligationer.

Det opsigtsvækkende bag *Financial Times'* historie er, at på det tidspunkt, hvor markedskomitéen grubler over »ukonventionelle tiltag«, havde man allerede over for offentligheden søsat historien om, at den amerikanske økonomi for længst havde rettet sig igen efter »historiens korteste nedtur«.

AGRO-NYT udgives hver måned af **Schiller Institutet**, Postboks 2613, 2100 København Ø, tlf: 35 43 00 33, Giro 564-8408, e-mail: si@schillerinstitut.dk Internet-adresse: <http://www.schillerinstitut.dk/> Redaktion: Poul Rasmussen (ansvh.), Tom Gillesberg, Percy Rosell, Thomas Vissing og Executive Intelligence Review News Service. Abonnement: 1 år - 2000 kr. 6 mdr. - 1000 kr. 3 mdr. - 600 kr. Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse ISSN: 0905-3786 Eget tryk